

**Συνοπτική παρουσίαση της ελληνικής
εξορυκτικής βιομηχανίας, του Συνδέσμου
Μεταλλευτικών Επιχειρήσεων και των
εταιρειών μελών του**

ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ – ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ ΣΜΕ

ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ

- Στην Ελλάδα το υπέδαφος είναι προικισμένο με σημαντικό ορυκτό πλούτο (μαζικά υλικά και ποικιλία ορυκτών και μεταλλευμάτων με μεγάλο βιομηχανικό ενδιαφέρον και ποικιλία εφαρμογών)
- Ο ελληνικός εξορυκτικός – μεταλλουργικός κλάδος είναι σημαντικός τομέας οικονομικής δραστηριότητας της χώρας που τροφοδοτεί με πρώτες ύλες άλλους κλάδους όπως:
 - ✓ Παραγωγή ενέργειας
 - ✓ Τσιμεντοβιομηχανία
 - ✓ Κατασκευές
 - ✓ Βιομηχανία αλουμινίου, νικελίου κτλ
 - ✓ Χημική Βιομηχανία

ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ – ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ ΣΜΕ (συνέχεια)

- ✓ Έντονος εξωστρεφής χαρακτήρας, εξαγωγές > 65% των πωλήσεων του- ηγετικές θέσεις στην παγκόσμια αγορά
- ✓ Επέκταση παραγωγικής δραστηριότητας αρκετών μεταλλευτικών εξορυκτικών επιχειρήσεων και εκτός Ελλάδας, Ευρώπη, Αμερική, Ασία

ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΜΕΤΑΛΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ (ΣΜΕ)

- Ο ΣΜΕ επαγγελματικό σωματείο των ελληνικών εξορυκτικών επιχειρήσεων και μεταλλουργιών καθετοποίησης εγχώριων μεταλλευμάτων
- Λειτουργεί από το 1924 και ιδρύθηκε από Φερδινάνδο Σερπιέρη με την επωνυμία «Ένωσις των εν Ελλάδι Μεταλλευτικών και Μεταλλουργικών Επιχειρήσεων»

ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ ΣΜΕ (συνέχεια)

- Εκπροσωπεί την ελληνική εξορυκτική – μεταλλουργική βιομηχανία στην ελληνική πολιτεία και τα ευρωπαϊκά όργανα
- Βασικός σκοπός του η αξιοποίηση του ορυκτού πλούτου της χώρας, ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, προς όφελος της ελληνικής κοινωνίας, εθνικής οικονομίας και περιφερειακής ανάπτυξης
- Τα μέλη του ΣΜΕ στο πλαίσιο Βιώσιμης Ανάπτυξης θέσπισαν Κώδικα Αρχών Βιώσιμης Ανάπτυξης, ισόρροπη ανάπτυξη με σεβασμό σε περιβάλλον, κοινωνία και άνθρωπο. Απολογίζονται ετησίως με μετρήσιμους δείκτες
- Κατά το ΣΜΕ, αξιοποίηση ορυκτού πλούτου και σεβασμός στο περιβάλλον έννοιες συμβατές
- Οι επιχειρήσεις του κλάδου διακρίνονται από υψηλού επιπέδου τεχνική γνώση, εφαρμογή υψηλής τεχνολογίας και νεωτεριστικές μεθόδους έρευνας και ανάπτυξης έργων

Χαρτογράφηση εταιρειών μελών ΣΜΕ βάσει του κύκλου εργασιών τους

- Οι εταιρείες – μέλη του ΣΜΕ αποτελούν 85% της συνολικής ετήσιας παραγωγής της εξορυκτικής βιομηχανίας
- Χαρτογράφηση εταιρειών μελών ΣΜΕ βάσει του κύκλου εργασιών:
 - ✓ 6 όμιλοι > κύκλο εργασιών από 100×10^6 ευρώ ετησίως
 - ✓ 3 όμιλοι κυμαίνονται μεταξύ 50×10^6 και 100×10^6 ευρώ ετησίως
 - ✓ 5 εταιρείες κυμαίνονται μεταξύ 10×10^6 και 50×10^6 ευρώ ετησίως
 - ✓ 14 εταιρείες < κύκλο εργασιών από 10×10^6 ευρώ ετησίως

Η δυναμική του κλάδου στην εγχώρια και παγκόσμια αγορά, με βάση τα προϊόντα:

- **Λιγνίτης:** η πρώτη σε μέγεθος εξορυκτική δραστηριότητα στη χώρα, η 2η μεγαλύτερη στην Ε.Ε. και η 5η παγκόσμια. Καλύπτει το 40% της εγχώριας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, συμβάλλοντας ουσιαστικά στην ανάπτυξη της χώρας και στην ανταγωνιστικότητα της εθνικής οικονομίας. Δραστηριοποιείται σε αυτό η ΔΕΗ και η «Λιγνιτωρυχεία Αχλάδας»
- **Σιδηρονικέλιο:** παραγωγή μία από τις μεγαλύτερες στην Ευρώπη το σύνολο της οποίας εξάγεται στις ευρωπαϊκές βιομηχανίες ανοξείδωτου χάλυβα καλύπτοντας το 7% σχεδόν των αναγκών της ευρωπαϊκής αγοράς. Δραστηριοποιείται σε αυτό η «ΛΑΡΚΟ ΓΜΜΑΕ»

Η δυναμική του κλάδου στην εγχώρια και παγκόσμια αγορά, με βάση τα προϊόντα:

- **Βωξίτης:** η μεγαλύτερη μεταλλευτική παραγωγή της χώρας και πρώτη σε μέγεθος για το ορυκτό αυτό σε όλη την Ευρώπη. Αποτελεί την πρώτη ύλη στην, ιδιαίτερης σημασίας για την ελληνική οικονομία, εγχώρια παραγωγή αλουμίνας – αλουμινίου και σημαντικό εξαγωγικό προϊόν. Δραστηριοποιείται σε αυτόν η «ΕΛΜΙΝ Βωξίτες» και οι Δελφοί-Δίστομον
- **Αλούμινα-Αλουμίνιο:** μοναδική πλήρως καθετοποιημένη παραγωγή όλης της αλυσίδας βωξίτη-αλούμινας-αλουμινίου στην ΕΕ. Δραστηριοποιείται σε αυτά η «Αλουμίνιον της Ελλάδος»
- **Μάρμαρα:** παγκοσμίου φήμης η συνολική παραγωγή των οποίων κατέχει ακόμη, παρά τον έντονο διεθνή ανταγωνισμό και τα προβλήματα ανάπτυξης στο εσωτερικό της χώρας, ηγετική θέση στην παγκόσμια αγορά. Δραστηριοποιούνται σε αυτά η «Μάρμαρα Παυλίδη» και η «Μάρμαρα Διονύσου»

Η δυναμική του κλάδου στην εγχώρια και παγκόσμια αγορά, με βάση τα προϊόντα:

- **Ασβεστολιθικά αδρανή:** ζωτικής σημασίας για την βιομηχανία τσιμέντων και τις κατασκευές, με ουσιαστική συμμετοχή στην περιφερειακή ανάπτυξη. Δραστηριοποιούνται οι εταιρείες: ΑΓΕΤ, Βιομηχανικά Ορυκτά Ελλάδος ΑΒΕΕ, Ελληνικά Λατομεία, Χάλυψ, Lafarge Beton, Ιντερμπετόν Δομικά Υλικά ΑΕ, ΤΙΤΑΝ, Λαρσινός ΑΕ
- **Λευκόλιθος – Μαγνησία:** παραγωγή που κατέχει την πρώτη θέση σε εξαγωγές στην Ε.Ε. καλύπτοντας ευρύτατο φάσμα βιομηχανικών και άλλων εφαρμογών. Δραστηριοποιούνται οι εταιρείες: Τέρνα Λευκόλιθοι και Ελληνικοί Λευκόλιθοι
- **Περλίτης:** η μεγαλύτερη παραγωγή παγκόσμια, συμμετέχοντας κατά 25% στο συνολικό, διεθνώς παραχθέν προϊόν. Δραστηριοποιείται η IMERYS Βιομηχανικά Ορυκτά Ελλάς ΑΕ
- **Μπεντονίτης:** παραγωγή πρώτη σε μέγεθος πανευρωπαϊκά και δεύτερη παγκόσμια, με ευρύτατες βιομηχανικές χρήσεις. Δραστηριοποιείται η IMERYS Βιομηχανικά Ορυκτά Ελλάς ΑΕ

Η δυναμική του κλάδου στην εγχώρια και παγκόσμια αγορά, με βάση τα προϊόντα:

- **Κίσηρις:** μονωτικό υλικό, η σημαντικού ύψους παραγωγή του οποίου διοχετεύεται στην ελληνική και διεθνή αγορά. Δραστηριοποιείται η ΛΑΒΑ ΜΛΑΕ
- **Ποζολάνη, Άστριοι, Χαλαζίας, Γύψος, Καολίνης, Ανθρακικό Ασβέστιο, Ολιβινίτης, Χουντίτης, Ατταπουλγίτης, Ζεόλιθος,** εκμεταλλεύσεις που καλύπτουν βασικές ανάγκες της εγχώριας και διεθνούς βιομηχανίας. Δραστηριοποιούνται: Ιντερμπετόν, ΚΥΒΟΣ, ΛΑΒΑ, Sibelco, Ομγα, Imerys, ΓΕΩΕΛΛΑΣ, Βιομηχανικά Ορυκτά Ελλάδος, Θερμολίθ
- **Μικτά θειούχα/χαλκός/χρυσός/άργυρος:** Η ιστορική παραγωγή της περιοχής της Χαλκιδικής όπου συνεχίζεται σήμερα με νέες εκμεταλλεύσεις και με προοπτικές νέας καθετοποίησης ορυκτών πόρων για την παραγωγή πολύτιμων μετάλλων, με τεράστια πλεονεκτήματα για την εθνική οικονομία και την απασχόληση στην περιοχή. Δραστηριοποιούνται οι εταιρείες: Ελληνικός Χρυσός, Χρυσωρυχεία Θράκης, Μεταλλευτική Θράκης. Οι 2 τελευταίες συγκεκριμένα στην έρευνα χρυσού

Οι επιχειρήσεις – μέλη του ΣΜΕ :

- ✓ Έχουν υψηλό επίπεδο τεχνικών και διοικητικών γνώσεων και μεγάλη εμπειρία προώθησης προϊόντων στη διεθνή αγορά
- ✓ Διαθέτουν έμπειρο, υψηλού επιπέδου επιστημονικό και τεχνικό ανθρώπινο δυναμικό και στελέχη με υψηλές διοικητικές ικανότητες και εμπειρίες
- ✓ Διαθέτουν πολύ έμπειρο, εκπαιδευμένο και υψηλής εξειδίκευσης εργατοτεχνικό προσωπικό, εξοικειωμένο με σύγχρονες τεχνολογίες και πρακτικές

Καινοτομούν σε θέματα όπως:

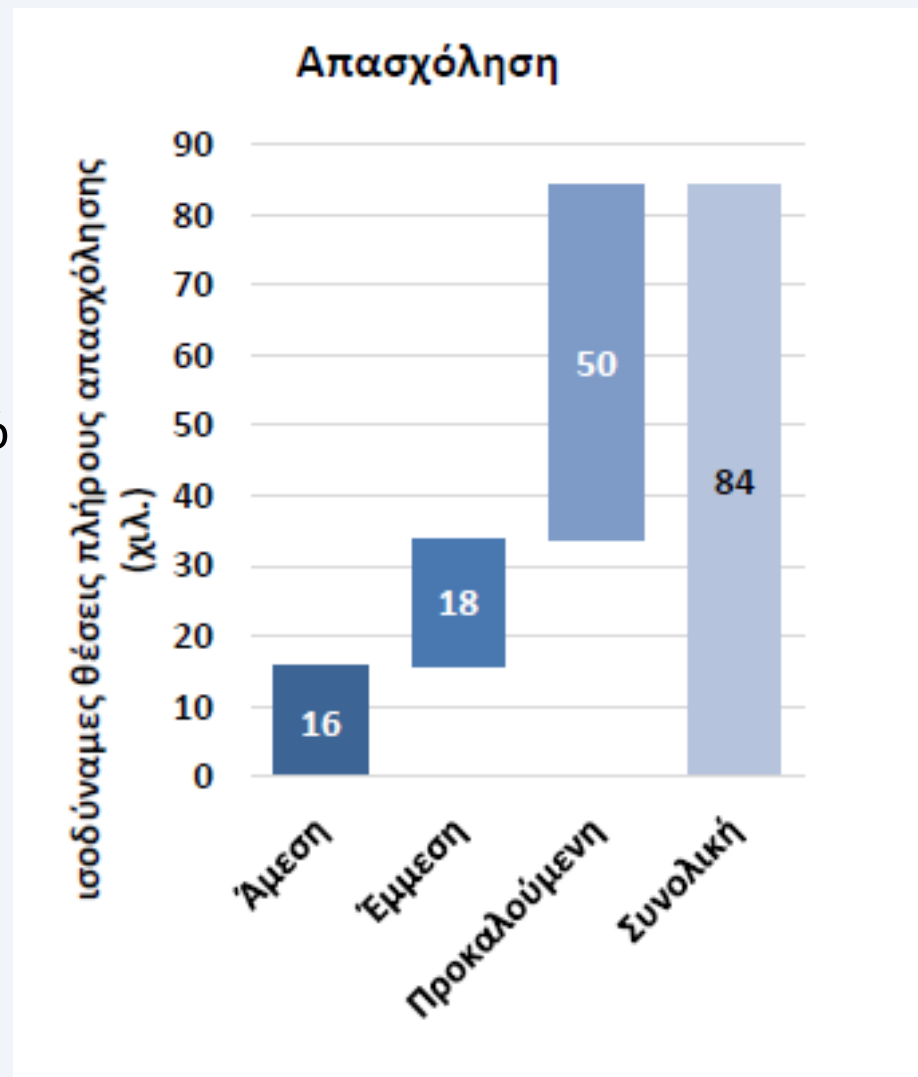
- Τεχνολογίες εξόρυξης μαλακών και σκληρών πετρωμάτων
- Εφαρμογή μεθόδων υπόγειας και επιφανειακής εκμετάλλευσης
- Εφαρμογή μεθόδων εξόρυξης μαρμάρου (πχ υπόγεια)
- Παραγωγή προϊόντων που καλύπτουν νέες ανάγκες της αγοράς
- Εφαρμογή μεθόδων εμπλουτισμού μεταλλευμάτων και μεταλλουργικών διεργασιών
- Παραγωγή μεταλλικών προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας

Συμβολή της εξορυκτικής βιομηχανίας στην εθνική οικονομία.

Μελέτη IOBE – Χαρακτηριστικά στοιχεία

Ελληνική Εξορυκτική Βιομηχανία- βασικά οικονομικά μεγέθη:

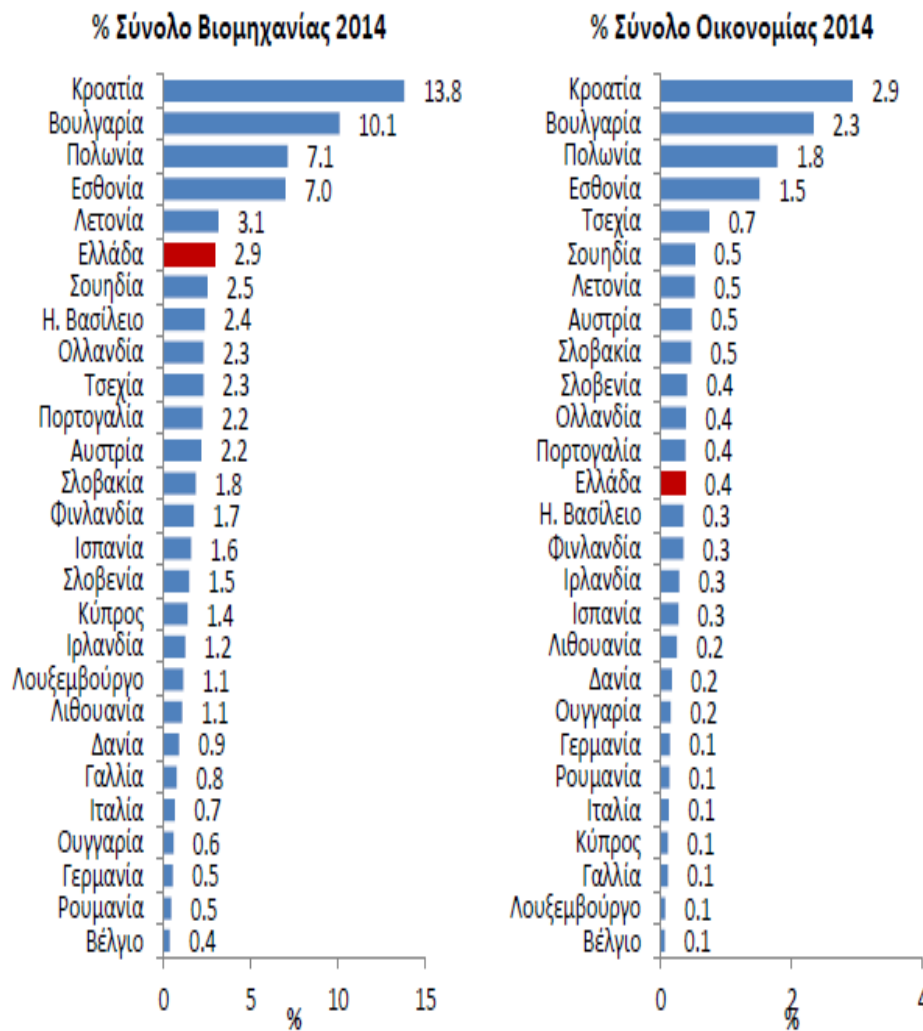
- ✓ Αποτελεί το **3,4% του GDP**
- ✓ Περιλαμβάνει > 26 μεγάλες εξορυκτικές εταιρείες, ενεργές σε Ελλάδα και εξωτερικό
- ✓ Εξορύσσει πάνω από 30 διαφορετικά ορυκτά, 10 από τα οποία, σε ποσότητες μεγαλύτερες των 300.000 τόνων /έτος
- ✓ Δημιούργησε συνολική αξία 2,3 δισ το 2014, 50% της οποίας ήταν εξαγωγές
- ✓ Συνιστά σχεδόν 5% του συνόλου των ελληνικών εξαγωγών
- ✓ Απασχολεί άμεσα γύρω στα 16.400 άτομα και έμμεσα 100.000 άτομα

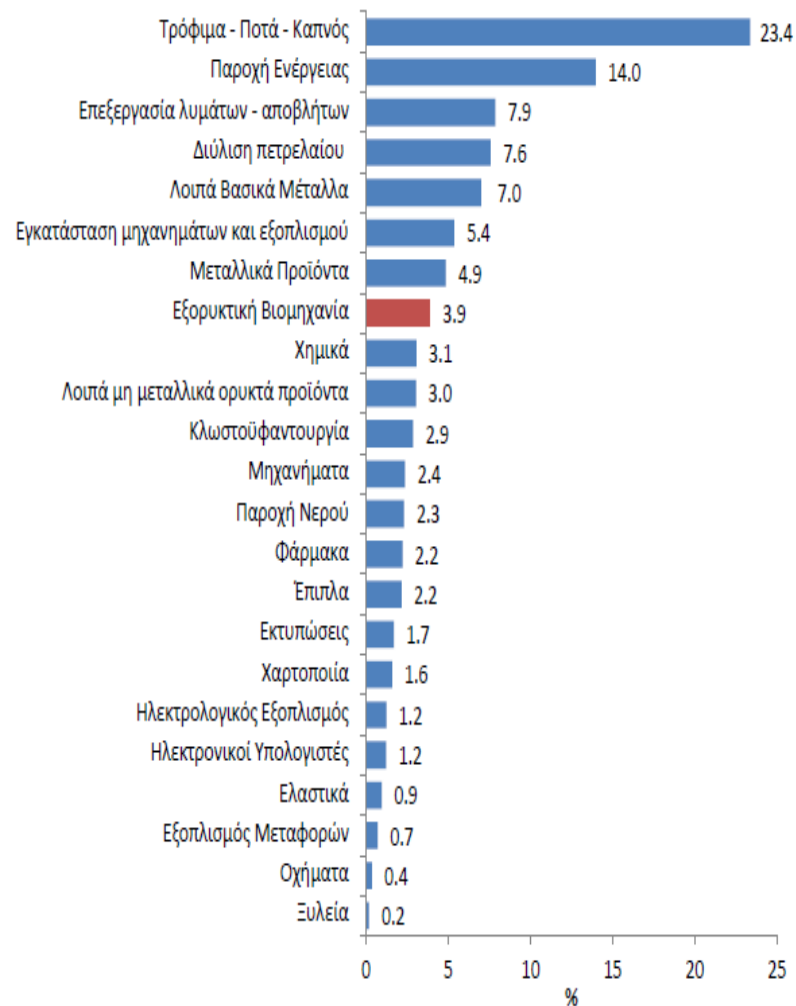
Συμβολή της εξορυκτικής βιομηχανίας στην εθνική οικονομία.

Μελέτη IOBE – Χαρακτηριστικά στοιχεία

Διάγραμμα 3.9: Μερίδιο Προστιθέμενης Αξίας κλάδων εξόρυξης ανά χώρα, 2014

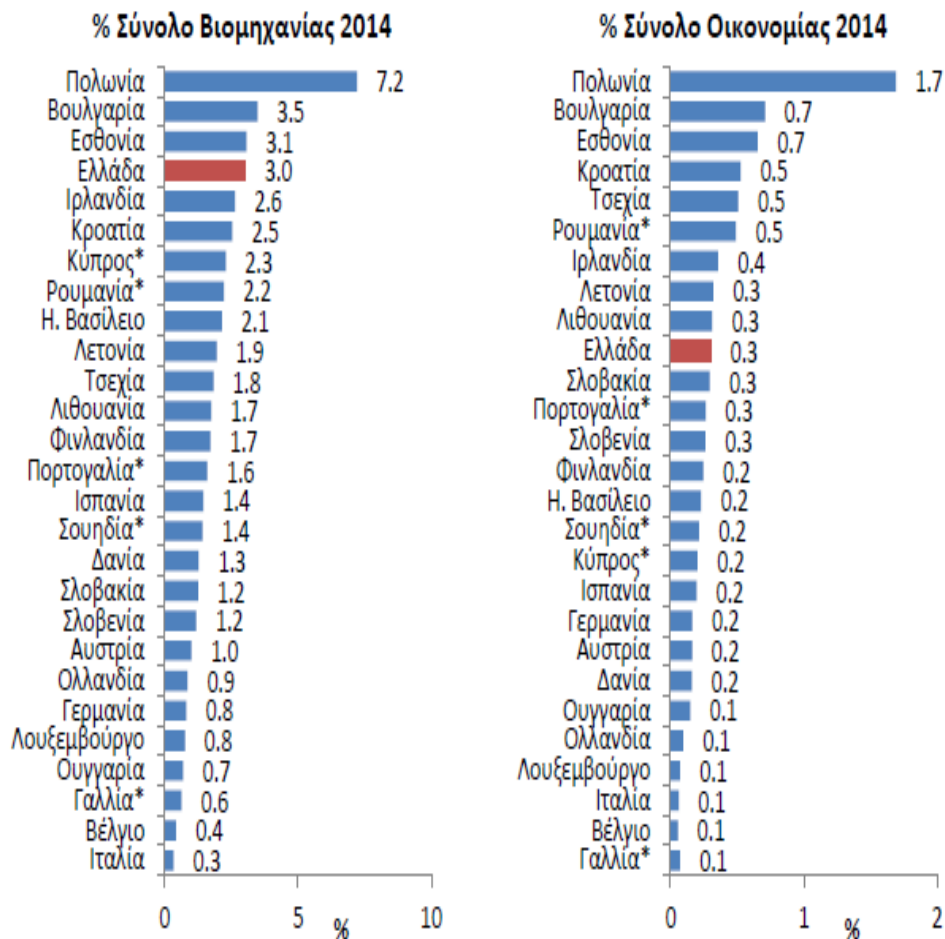
Διάγραμμα 3.10: Μερίδιο Προστιθέμενης Αξίας κλάδων στο σύνολο της Βιομηχανίας, 2014

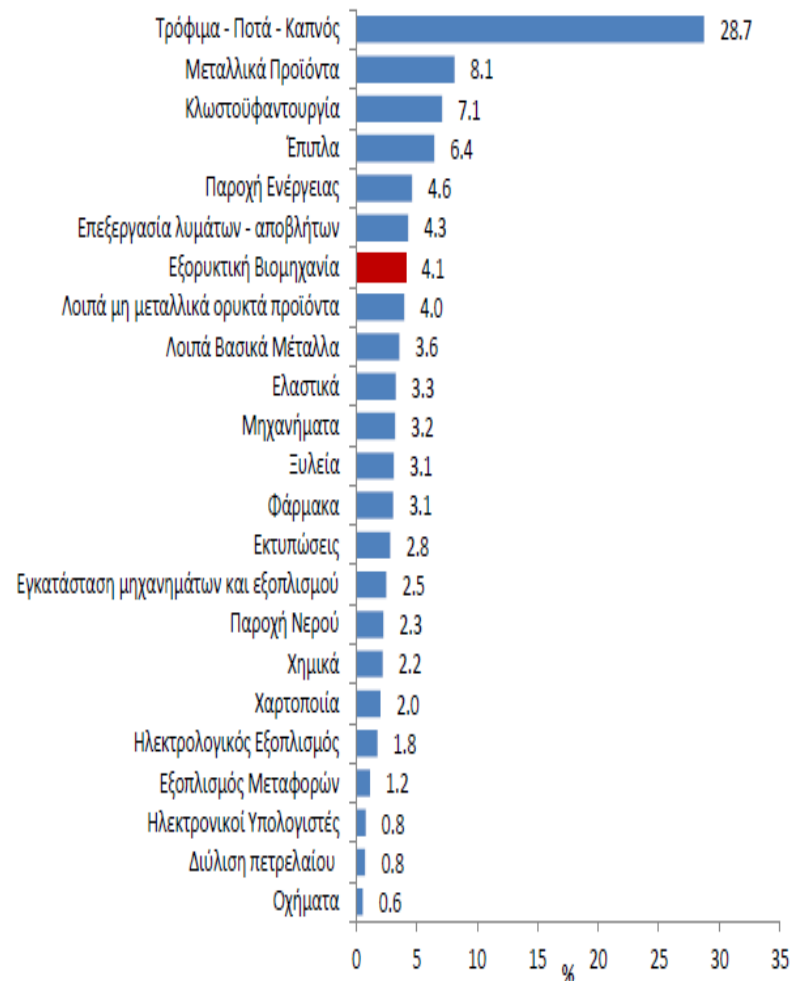
Συμβολή της εξορυκτικής βιομηχανίας στην εθνική οικονομία.

Μελέτη IOBE – Χαρακτηριστικά στοιχεία

Διάγραμμα 3.13: Μερίδιο Απασχόλησης κλάδων εξόρυξης ανά χώρα, 2014

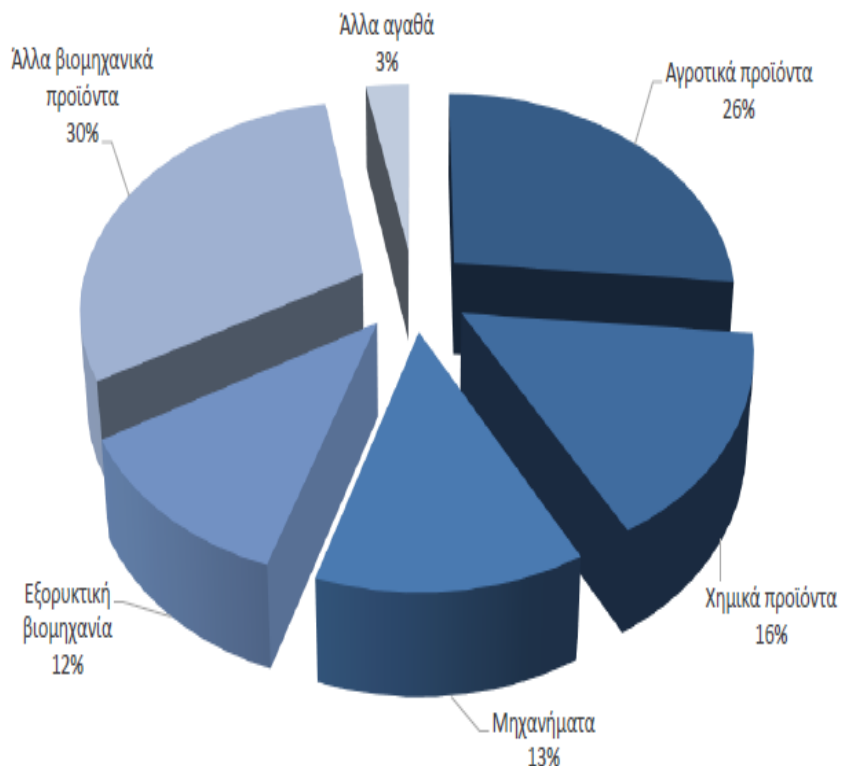

Διάγραμμα 3.14: Μερίδιο Απασχόλησης κλάδων στο σύνολο της Βιομηχανίας, 2014

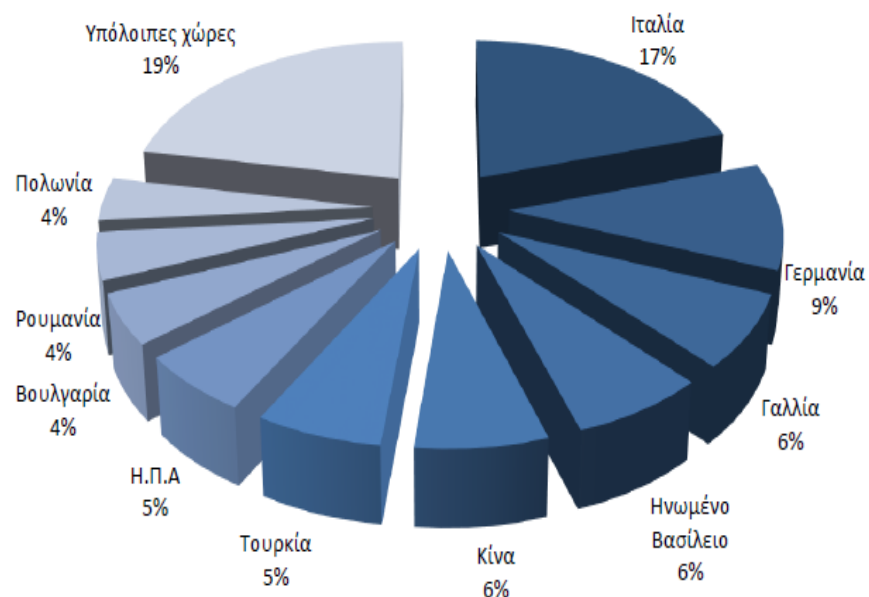

Συμβολή της εξορυκτικής βιομηχανίας στην εθνική οικονομία. Μελέτη IOBE – Χαρακτηριστικά στοιχεία

Διάγραμμα 4.5: Μερίδιο εξαγωγών ανά προϊόν στο σύνολο των εξαγωγών αγαθών (%)

Διάγραμμα 4.7: Μερίδιο εξαγωγών βάσει της αξίας ανά χώρα προορισμού για το 2014

ΣΜΕ, εταιρείες μέλη και Βιώσιμη Ανάπτυξη

- ❖ Από το 2006 οι εταιρείες μέλη του ΣΜΕ έχουν υιοθετήσει Κώδικα Αρχών Βιώσιμης Ανάπτυξης και συγκεκριμένους δείκτες απεικόνισης της βιώσιμης λειτουργίας τους
- ❖ Απολογίζονται ετησίως
- ❖ Τα συνολικά-συγκεντρωτικά στοιχεία δημοσιοποιούνται κάθε χρόνο στην Ετήσια Έκθεση Δραστηριοτήτων του ΣΜΕ υπό μορφή scoreboard

Παρατίθενται χαρακτηριστικοί Δείκτες Βιώσιμης Ανάπτυξης, αθροιστικά για τα έτη 2009-2015 (έτη οικονομικής κρίσης):

- ✓ **Αξία επενδύσεων σε νέα έργα, εξοπλισμό, μεθόδους και συστήματα:**
συνολικά επενδύθηκαν >2,2 δις ευρώ
- ✓ **Έργα περιβαλλοντικής προστασίας, διαχείρισης αποβλήτων, αποκατάστασης:**
 - συνολικά διατέθηκαν 135 εκ. ευρώ
 - φυτεύτηκαν > 1.800.000 δενδρύλλια και φυτά
 - διαχειρίστηκαν 3.064.534 χ 10³ τον. αποβλήτων χωρίς πρόσθετη περιβαλλοντική επιβάρυνση

ΣΜΕ, εταιρείες μέλη και Βιώσιμη Ανάπτυξη

- ✓ Έρευνα για νέα κοιτάσματα και R&D:
διατέθηκαν >150 εκ. ευρώ
- ✓ Εκπαίδευση – επιμόρφωση προσωπικού:
πραγματοποιήθηκαν 993.000 ώρες
- ✓ Προσφορά σε τοπική και υπερτοπική κοινωνία (δωρεές, έργα, οικονομική υποστήριξη φορέων κτλ):
διατέθηκαν 4.367.000 ευρώ

Προκλήσεις

Η Ελληνική Εξορυκτική Μεταλλουργική Βιομηχανία αντιμετωπίζει έντονο διεθνή ανταγωνισμό. Προκειμένου να συνεχίσει την ανάπτυξή της και τη σημαντική της συμβολή και μάλιστα με αυξανόμενους ρυθμούς στην εθνική οικονομία, η πολιτεία πρέπει να εκπληρώσει τα παρακάτω προαπαιτούμενα:

- ❑ Εφαρμογή της Εθνικής Πολιτική Αξιοποίησης των Ορυκτών Πρώτων Υλών με νομικό κείμενο, προτεραιότητες και χρονοδιαγράμματα εφαρμογής

Αποτελεί ύψιστη σημασία για τον κλάδο η εκπόνηση Ειδικού Χωροταξικού για την αξιοποίηση των Ορυκτών Πρώτων Υλών της χώρας (επισήμανση μελέτης IOBE, Μάρτιος 2016)

Προκλήσεις (συνέχεια)

- Προβλέψιμο και αναπτυξιακό για τις επιχειρήσεις φορολογικό καθεστώς
- Μείωση της πολυπλοκότητας της νομοθεσίας (regulation fitness), μείωση της γραφειοκρατίας
- Ασφάλεια δικαίου
- Αποτελεσματικές, προβλέψιμες και μη χρονοβόρες διαδικασίες αδειοδότησης έργων. Πλήρης εφαρμογή του Ν. 4014/2011
- Αντιμετώπιση προβλημάτων εφαρμογής του δασικού νόμου 4280/2014
- Αποτελεσματικές δημόσιες υπηρεσίες, κύρια στο θέμα των εγκρίσεων και των ελέγχων. Ανεξάρτητες και αυτοδύναμες επιθεωρήσεις μεταλλείων, που θα υπάγονται απευθείας στον υπουργό
- Μείωση του κόστους ενέργειας για τις ηλεκτροβόρες βιομηχανίες του κλάδου